

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2010. október 28.

FRANCIA NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM**

I. Olvasott szöveg értése

Jó megoldásként csak a javítási útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el. A feladatokat kizárólag tartalmi szempontból kell értékelni, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor kell figyelembe venni, ha azok a válasz megértését akadályozzák.

**Minden jó megoldás (helyes item) egy pontot ér!
Többletpont, fél pont nem adható!**

1. feladat

0 chercheurs

1. jeunesse
2. efficacité
3. vieillissement
4. confirmés/connus/prouvés *Toute réponse ayant le même contenu.*
5. animaux

2. feladat

6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	0
C	H	A	E	F	D	I	B	G

Pontot az alábbi helyes párokért kap a vizsgázó. Minden egyes helyes pár egy pontot ér helyétől függetlenül.

C	H
H	A
A	E
E	F
F	D
D	I
I	B
B	G

3. feladat

0 C (aux conducteurs débutants de tout âge)

14. B (complétés par la conduite accompagnée)
15. C (d'une personne ayant signé un contrat avec l'auto-école)
16. B (on doit retourner en consultation à l'auto-école)
17. A (un formateur de l'auto-école)
18. B (si on a un permis de conduire d'un an)
19. C (peut conduire plusieurs voitures figurant dans le contrat.)
20. B (un livret d'apprentissage)
21. A (c'est interdit)
22. C (l'accompagnateur et l'apprenti-conducteur peuvent être sanctionnés.)

4. feladat

0 Il a traversé La Manche de Calais à Douvres.

23. Parce qu'il l'a faite grâce à une aile (à réaction)./ Parce qu'il a volé avec une aile (à réaction)./ Parce qu'il a été le premier à voler avec une aile (à réaction). *Toute réponse ayant le même contenu. La réponse n'est acceptable que si elle contient le mot « aile »!*
24. Plus de 164 chaînes / des chaînes de télévision ont retransmis en direct le vol (via National Geographic Channel). / en direct. *Toute réponse ayant le même contenu.*
25. Tous les deux ont accompli (un exploit aérien sur) le même trajet (Calais – Douvres)./ Louis Blériot a été le premier à traverser La Manche en avion (entre Calais – Douvres), Yves Rossy a fait le même trajet grâce à son aile. *Toute réponse ayant le même contenu.*
26. À bord d'un avion. / Il est monté en avion puis il a sauté à une altitude de 2500 mètres. *Toute réponse ayant le même contenu.*
27. Un (léger) vent de dos.
28. À l'aide de son parachute /avec son parachute.
29. Que l'homme peut aussi voler comme un oiseau. *Toute réponse ayant le même contenu.*
30. Parce que (la marque horlogère suisse) « Hublot » a soutenu Yves Rossy (financièrement). *Toute réponse ayant le même contenu.*

Nyelvhelyesség

**Jó megoldásként csak a javítási útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el.
A jó megoldásokat (helyes ítemeket) a táblázat segítségével alakítjuk ponttá!
Többletpont, fél pont nem adható!**

1. feladat

0	<i>par</i>	7.	-
1.	à	8.	à
2.	de	9.	à
3.	de	10.	à
4.	d'	11.	d'
5.	à	12.	-
6.	d' / pour	13.	à

2. feladat

0	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
C	E	A	G	H	D	F	B

3. feladat

0	<i>a perdu</i>
21.	a survécu
22.	être secouru
23.	a été avertie
24.	était couvert
25.	a contacté
26.	a mise
27.	s'est avérée
28.	s'était perdu
29.	être sauvé
30.	ne souffrant

4. feladat

0	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.
les	ceux/ce	celles	en	l'	le	celle	l'	celui- ci/là	la mienne

**Az emelt szintű nyelvhelyesség-vizsgarész
jó megoldásait ponttá alakító táblázat**

jó megoldás	elért pont
0✓	0 pont
1✓	1 pont
2✓	2 pont
3✓	3 pont
4✓	4 pont
5✓	4 pont
6✓	5 pont
7✓	6 pont
8✓	7 pont
9✓	7 pont
10✓	8 pont
11✓	9 pont
12✓	10 pont
13✓	10 pont
14✓	11 pont
15✓	12 pont
16✓	13 pont
17✓	14 pont
18✓	14 pont
19✓	15 pont
20✓	16 pont
21✓	17 pont
22✓	17 pont
23✓	18 pont
24✓	19 pont
25 ✓	20 pont
26✓	20 pont
27✓	21 pont
28✓	22 pont
29✓	23 pont
30✓	24 pont
31✓	24 pont
32✓	25 pont
33✓	26 pont
34✓	27 pont
35✓	27 pont
36✓	28 pont
37✓	29 pont
38✓	30 pont
39✓	30 pont

III. Hallott szöveg értése

Jó megoldásként csak a javítási útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el. A feladatokat kizárólag tartalmi szempontból kell értékelni, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor kell figyelembe venni, ha azok a válasz megértését akadályozzák.

**A jó megoldásokat (helyes itemeket) a táblázat segítségével alakítjuk ponttá!
Többletpont, fél pont nem adható!**

1. feladat

A felvételen hallható szöveg:

- présentatrice : Yann le tatoueur, 32 ans, n'en fait qu'à sa tête. Illustrateur de formation et adorateur des arts graphiques, Yann a d'abord roulé sa bosse dans le dessin animé avant de s'attaquer au tatouage en 94. Il a développé un style unique au monde qui depuis a fait des émules.
- journaliste : Hé Yann, comment tu réagis si je te dis que tes tatouages c'est du gribouillage ?
- Yann le tatoueur : Le tatouage, c'est marquer sa personnalité ! Et à partir du moment où on choisit un truc qui est déjà fait, qui a déjà été fait dix mille fois, pour ça déjà, c'est raté ! Je préfère un truc simple mais personnel, qui veut dire quelque chose, qu'un truc qui est mis juste à un endroit et qui est mal placé, juste pour pouvoir dire que j'ai un tatouage.
- présentatrice : Yann a inventé son propre style : ici, pas de dragon ni de symbole tribal. Du jamais vu dans l'univers finalement très conservateur du tatouage ! Son monde est peuplé de bonshommes sortis tout droit de l'enfance. Naïfs et rigolos, les tatouages de cet original ne se prennent pas au sérieux.
- Yann le tatoueur : Il y a des gens, d'ailleurs en général ce sont ceux qui sont recouverts de têtes de mort et tout, qui sont agressés par les dessins d'enfants. C'est pas mon truc. Moi, je le vois plutôt à l'inverse, quoi. Moi, les gens que je tatoue, c'est que des gens tranquilles, plutôt des gens qui font de la peinture. C'est pas des gens agressifs, j'sais pas... J'tatoue pas des lascars qui viennent me demander des lettres gothiques et tout, c'est pas mon taf quoi ! Moi c'est plutôt des mères de famille, des pères de famille, des gens comme ça que je tatoue !
- Maintenant je me fais tatouer par des gens qui ne tatouent pas professionnellement... Vu qu' j'aime pas les tatoueurs. Comme ça, il y a des clients avec qui je m'entends bien, je leur file ma machine, ils me font des dessins à eux quoi. Comme ça, il y a un échange et ça j'aime bien.

(<http://www.arte.tv/fr>)

-
- 0** Il fait des tatouages.
1. Il est illustrateur / dessinateur. / Il a fait une formation artistique.
 2. (Il sert à) marquer la personnalité. *(Toute réponse ayant le même contenu)*
 3. Des bonshommes (sortis) de l'enfance. / Des motifs qui viennent de l'enfance / figures naïves / rigolotes / pas très sérieuses / simples / personnelles / originales *(Toute réponse ayant le même contenu)*
 4. Ils sont agressés. *(Toute réponse ayant le même contenu)*
 5. Les mères de famille et les pères de famille. / Les gens qui aiment la peinture.
 6. Ses clients (avec qui il s'entend très bien). / Les non-professionnels *(Toute réponse ayant le même contenu)*
 7. Parce qu'il n'aime pas les tatoueurs professionnels. / Parce qu'il y a un échange. *(Toute réponse ayant le même contenu)*

2. feladat

A felvételen hallható szöveg:

Reporter : Être attentif à sa santé et aux signes d'éventuels dysfonctionnements est une bonne manière de prévenir l'apparition de maladies graves. En revanche, quand cela vire à l'obsession, le quotidien de la personne concernée et de ses proches peut devenir un enfer. Michel Cymès, médecin et journaliste français, répond à nos questions sur l'hypocondrie.

Michel Cymès L'hypocondrie, c'est à partir du moment où quand vous avez un symptôme, ça vous prend la tête du matin au soir, que vous n'arrivez pas à penser à autre chose. C'est à partir du moment où vous vous réveillez le matin avec un mal de tête, et que toute la journée, malgré le paracétamol ou tout ce que vous pouvez prendre, vous vous couchez le soir avec l'assurance que vous avez une tumeur dans le cerveau. Et ça, ça s'appelle de l'hypocondrie parce que ça vous pourrit toute votre journée et que vous ne pensez qu'à ça.

Reporter : Michel Cymès, derrière cette hypocondrie, est-ce qu'il n'y a pas simplement la peur de mourir ?

Michel Cymès Si, les psychiatres disent que l'hypocondrie, quelle que soit la gravité de celle-ci, est une forme d'angoisse qui, chez les hypocondriaques, se reporte sur leur propre corps plutôt que de se reporter sur autre chose ou de s'exprimer autrement.

Reporter : Mais est-ce que quelque part on n'est pas tous un petit peu hypocondriaques ?

Michel Cymès On est tous forcément hypocondriaques surtout dans une période, une époque où on donne tellement d'informations santé au grand public. On vous dit tous en permanence que le dépistage de certaines maladies va vous permettre de mieux vivre, de gagner des années de vie. Finalement, tout le monde se dit : « il ne faut pas que je passe à côté de quelque chose. » Et c'est bien, parce que c'est la santé

publique. La prévention, c'est du dépistage, mais, en même temps, quand on n'arrête pas de vous répéter, devant tels symptômes, ne laissez pas traîner, comment voulez-vous que les gens ne soient pas hypocondriaques ?

Reporter : L'hypocondrie, est-ce qu'elle est considérée comme une maladie ?

Michel Cymès Alors, elle peut être considérée comme une maladie à partir du moment où elle a un tel impact social et familial que la vie s'arrête à ce problème d'hypocondrie. À partir du moment où toute l'année, 24 heures sur 24 les gens se plaignent ou ont peur d'avoir une maladie et finissent par avoir un comportement de psychopathe, c'est-à-dire, à partir du moment où on ne serre plus la main, ou on se lave en permanence par peur d'attraper une bactérie, un virus. Là, c'est une véritable maladie psychiatrique.

Reporter : Est-ce qu'il y a plusieurs types d'hypocondries ?

Michel Cymès Alors, il y a l'hypocondriaque banal, celui qui dans des moments plutôt de stress, de fatigue, d'angoisse va accentuer un symptôme qu'il peut avoir. Cette hypocondrie, elle est provisoire, elle est transitoire, elle va passer rapidement quand la raison pour laquelle on est devenu hypocondriaque cette fois-ci va passer. Et puis, il y a les hypocondriaques qui sont des hypocondriaques chroniques qui, eux, toute l'année stressent, sont persuadés qu'ils ont une maladie grave, et puis il y a ceux qui nécessitent un traitement psychiatrique qui sont des hypocondriaques très sévères.

Reporter : On peut être hypocondriaque et arriver à relativiser pour finalement gérer la situation ?

Michel Cymès Il y a deux comportements chez l'hypocondriaque. Il y a ceux qui ne vont jamais voir le médecin. Ils ont peur. Ils fuient le médecin, ils arrivent à se raisonner. Ou pas. Et parfois, ils vont vivre pendant des jours ou des semaines avec cette angoisse qui passera pour passer à un autre symptôme après. Et puis, il y a ceux qui vont voir le médecin tous les jours.

Reporter : Est-ce qu'on naît hypocondriaque ou est-ce qu'on le devient ?

Michel Cymès On ne naît pas hypocondriaque, mais si dans votre tendre enfance, chaque fois que vous avez un rhume, une petite fièvre, votre mère ou votre père dit : « Aie, mon Dieu, il faut que tu restes couché, ça peut être une méningite, ne bouge pas... » Donc, je veux dire que quand vous êtes toute votre enfance avec ce genre de réaction, vous devenez vous-même un tout petit peu angoissé face à la maladie liée aux symptômes. On ne naît pas hypocondriaque. Ce n'est pas une maladie génétique, l'hypocondrie.

Reporter : Michel Cymes, quand même un message d'espoir ! je suis un gros hypocondriaque, je vais voir le psychiatre, il va pouvoir m'aider, je peux m'en sortir ?

Michel Oui, bien sûr qu'on peut s'en sortir, mais pas tout seul. À la limite, si c'est une

Cymès petite hypocondrie, que vous angoissez de temps en temps, allez voir votre médecin, il est là pour ça, et dites lui : «voilà, je suis hypocondriaque, rassurez-moi, dites-moi que c'est pas grave. » Mais on s'en sort, bien évidemment.

(<http://savoirs.rsr.ch>)

0 **C** *on n'a que sa maladie en tête.*

8. B cache une autre peur.
9. B parce qu'on nous appelle trop à découvrir nos symptômes le plus tôt possible.
10. C il a peur même de toucher d'autres personnes.
11. B de la maladie banale au cas psychiatrique.
12. A ont des attitudes différentes concernant les visites médicales.
13. C n'est pas une maladie génétique mais l'enfance joue un rôle déterminant.
14. A il vaut mieux se faire aider par un spécialiste.

3. feladat

A felvételen hallható szöveg:

Qui a inventé les boissons gazeuses ?

Au Moyen-âge, on croyait que l'eau effervescente des sources naturelles avait des effets thérapeutiques. C'était un tonique qui guérissait presque tous les maux du corps. Les scientifiques ont découvert que le secret des bulles était relié à la présence d'un gaz, le gaz carbonique. Au 17e siècle les scientifiques ont découvert que le gaz carbonique emprisonné sous la terre pouvait se dissoudre dans l'eau. Quand l'eau arrive à la surface de la terre, le gaz carbonique sort naturellement en bulle. Début 18e siècle, des entreprises américaines ont commencé à vendre l'eau des sources. Joseph Priestley, un scientifique anglais a réussi à récupérer du gaz carbonique qui se produisait lors de la fermentation de certains constituants de la bière. Par la suite, il a injecté le gaz dans de l'eau, donnant un goût acide. En 1772, il fait une démonstration. Dès 1781, Thomas Henry, un apothicaire anglais, réussit à en produire en grande quantité et à en vendre. On considère encore à l'époque l'eau gazeuse comme un remède efficace contre la plupart des maux. En 1784, la compagnie Schweppes de Londres embouteille de l'eau gazeuse artificielle. Jusqu'en 1850, l'eau gazeuse était terne, sans saveur. Puis, les pharmaciens ont ajouté des saveurs, des racines et des herbes, d'abord pour accroître les vertus thérapeutiques. Ils faisaient tremper des feuilles de framboises, de fraises, des écorces de bouleau, de l'ortie, des feuilles de groseillier, des pissenlits. Ils se sont vite rendu compte que l'eau gazeuse avait bien meilleur goût. Ils ont commencé donc à ajouter des essences naturelles (jus d'orange, citron, amande, banane, céleri, café, chocolat) et à fabriquer des essences artificielles. Ils ont également découvert que le caramel donnait une belle coloration brune à l'eau gazeuse, mais c'est la très célèbre compagnie Coca-Cola qui commence à utiliser massivement le caramel comme principal colorant des colas.

(<http://www.radio-canada.ca>)

0	C
15.	E
16.	D
17.	A
18.	B
19.	G
20.	F

Az emelt szintű hallott szöveg értése-vizsgarész
jó megoldásait ponttá alakító táblázat

jó megoldás	elért pont
0✓	0 pont
1✓	2 pont
2✓	3 pont
3✓	5 pont
4✓	6 pont
5✓	8 pont
6✓	9 pont
7✓	11 pont
8✓	12 pont
9✓	14 pont
10✓	15 pont
11✓	17 pont
12✓	18 pont
13✓	20 pont
14✓	21 pont
15✓	23 pont
16✓	24 pont
17✓	26 pont
18✓	27 pont
19✓	29 pont
20✓	30 pont

IV. Íráskészség

Az írásbeli feladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempont szerint újra kell olvasni.

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmazzak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szövegkörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

Megjegyzések az útmutatóhoz

A feladat teljesítése szempontjából a terjedelemnek és az irányítási szempontok figyelembevételének kiemelkedő jelentősége van. Mivel a szavak előírt száma szabja meg a terjedelmet, a szavakat meg kell számolni. Anélkül, hogy nyelvészeti okfejtésekbe bocsátkoznánk a szó fogalmának meghatározását illetően, az írásbeli érettségi feladatok javítása szempontjából *szónak számítunk minden, egymástól szóközzel elválasztott egységet*. Eszerint tehát *1 szónak* számítanak például a következő alakok: *du*, (il) *m'a* (vu); *2 szónak* számítanak a következők: *de la*, (il) *me trouve* (gentil).

A javítás során ismétlődő hibának azt tekintjük, amikor a tanuló *ugyanabban a szóban ugyanazt a hibát* követi el. Tehát két egyeztetési hiba akkor számít ismétlődésnek, ha ugyanazt a szót érinti: pl. *grand / grand* helyett *grande / grande* szerepel.

Ékezethibákat akkor vesszünk figyelembe, ha nyelvtani vagy lexikai következményei vannak (pl. *a / à*, *ou / où*, *mer / mère*).

A nyelvtani hibák súlyozására nem készült részletes utasítás. Úgy gondoljuk, hogy ezt a feladatot minden kolléga el fogja tudni végezni tanári tapasztalatai alapján.

Az útmutató nem tartalmaz utasítást az értelmetlen szövegrészek jelölésére a javítás során, ugyanakkor ez értékelési kritérium. Mi az alábbiakban az ilyen típusú hibákat dőlt betűvel jelöljük, a majdani dolgozatokat javító tanárnak saját jelölést kell alkalmaznia. (pl. hullámos vonal vagy más jelek), éppen ezért nem tartjuk szükségesnek ezeknek az útmutatóba való felvételét.

Azt azonban szükségesnek tartjuk, hogy az egyes dolgozatokat a javítás során többször is elolvassák. A következő eljárást javasoljuk a javító kollégáknak:

- 1. Olvassák végig egyszer a tanuló megoldását úgy, hogy a hibákat nem javítják!**
- 2. Ezután többször olvassák újra a dolgozatot úgy, hogy minden alkalommal egy másik szempont kritériumait figyelik, illetve eszerint javítják és jelölik a hibákat!**

Első feladat

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Pontszám
A feladat teljesítése	5 pont
Szövegalkotás, hangnem	5 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvtan, helyesírás	5 pont
Összesen	20 pont

Vizsgapont	10 pont
-------------------	----------------

2. Mivel a két feladat aránya az értékelésben 1/3-2/3, ennek a feladatnak a pontszámát felezni kell, azaz megoldásával összesen 10 vizsgapont szereshető. Amennyiben a pontszám felezése után kapott összeg fél pontra végződik, felfelé kell kerekíteni.

3. Amennyiben a dolgozat bármely értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

A feladat teljesítése

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hogyan valósította meg a kommunikációs célt/célokat;
- hány irányító szempontra tért ki, és megfelelő mélységben tárgyalta-e azokat
- amennyiben a létrehozandó szöveg hagyományos levél, megfelel-e a szövegtípussal szemben állított formai követelményeknek, azaz helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és az aláírást.
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A Feladat teljesítése értékelési szempont pontozásáról

minden irányító szempontra 2 pontot kaphat a vizsgázó:

- 2 pont – ha az adott irányító szempontot teljesen és kifogástalanul kidolgozta
- 1 pont – ha az adott irányító szempontot hiányosan dolgozta ki

Így a vizsgázó az 5 irányító szempontra összesen 10 pontot kaphat, amelyek a következő módon válthatóak át vizsgaponttá:

pont	vizsgapont
10	5 pont
8-9	4 pont
6-7	3 pont
4-5	2 pont
2-3	1 pont
0-1	0 pont

Az így elért pontszámból (vizsgapont) **1 pont vonandó le** a következő esetekben:

- Amennyiben a szöveg szavainak száma 90 és 120 szó között van.
- Amennyiben a szöveg terjedelme meghaladja a 225 szót.

Az így elért pontszámból (vizsgapont) **2 pont vonandó le** a következő esetben:

- Amennyiben a vizsgázó baráti helyett hivatalos levelet ír.

A vizsgázó **0 pontot** kap a feladat teljesítése értékelési szempontra:

- Amennyiben a szöveg terjedelme nem éri el a 90 szót.
- Amennyiben a szöveg terjedelme meghaladja a 300 szót,
- ha a létrehozott szöveg nem levél.

A levél szavainak számlálásakor a dátumot és az aláírást nem számítjuk be a szavak számába (tehát megszólítástól elköszönésig).

Az 1. feladat irányító szempontjai:

- ① **Megmagyarázza, miért érezte fontosnak, hogy írjon a szerkesztőségnek. (Pl. felhőborítja, hogy az újságírók sem gondolnak mást, mint az átlagember, diszkriminatív módon, közhelyekben gondolkoznak stb.)**
- ② **Elmondja, milyen kép él az emberek többségében a szőke nőről. (Pl. ostoba, együgyű, csak a külcsín számít stb.)**
- ③ **Példával illusztrálja a jelenséget. (Pl. állandó viccelődés tárgya, előítéletek áldozata stb.)**
- ④ **Javaslatot tesz arra, hogyan kérhetne bocsánatot a szerkesztőség az érintettektől. (Pl. sorozatot készíthetne híres szőke nőkről, megcáfolhatná a szőke nőkről a köztudatban élő kliséket stb.)**
- ⑤ **Leírja, miért fontos, hogy a szerkesztőség bocsánatot kérjen az érintettektől.**

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt *A feladat teljesítése* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezőmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontoknál.

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A vizsgázó tökéletesen megvalósította a kommunikációs célokat. Valamennyi irányító szempontot megfelelően dolgozta ki, és az általa írt szöveg a megadott szószámától nem tér el. Megfelelt a levélírással kapcsolatos formai kívánalmaknak, ha a szöveg hagyományos levél.	A vizsgázó megvalósította a kommunikációs célok többségét. Az irányító szempontok nagyobb részét megfelelően, a többi csak részben, vagy nem a szempontoknak megfelelően dolgozta ki. A terjedelmi elvárásoknak megfelelt, és kisebb pontatlanságokkal megfelelt a levélírással kapcsolatos formai kívánalmaknak, ha a szöveg hagyományos levél.	A vizsgázó csak részben valósította meg a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet megfelelően dolgozott ki, a többi vagy nem megfelelően, vagy csak részben, illetve valamennyi irányító szempontot csak részben. A terjedelmi elvárások minimumától alig marad el és/vagy részben teljesíti a levélírási formai követelményeit, ha a szöveg hagyományos levél.	A vizsgázó nem valósította meg a kommunikációs célokat, vagy más témáról írt. Az irányító szempontok közül egyet sem dolgozott ki megfelelően, csak néhányat részben, és van olyan is, amelyet egyáltalán nem. A létrehozott szöveg jelentősen rövidebb a minimális szövegmenyiségnél, illetve a maximális szövegmenyiséget jelentősen meghaladja (kétszerese), és ha a szöveg hagyományos levél, a vizsgázó nem tartotta be a levélforma előírásait.

Szövegalkotás, hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e a szöveg gondolatmenete, azaz az irányító szempontok, valamint az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése;
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e – bekezdésekben is elkülönülő – bevezetés, tárgyalás és befejezés;
- a vizsgázó hogyan használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit;
- megfelelő-e a formai tagolás;
- hangneme megfelel-e a címzethez való viszonyoknak és a közlési szándéknak.

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit, koherens szöveget hoz létre. A szöveg hangneme teljesen megfelel a szövegfajtának, a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra, elkülöníti legalább a bevezetést vagy a befejezést. A vizsgázó többnyire megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz. A szöveg hangneme többnyire megfelel a szövegfajtának, a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és a befejezés. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz. A szöveg hangneme következetlenségeket mutat, de még megfelel a közlési szándéknak és/vagy a címzethez való viszonyoknak.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt összefüggéstelen mondatokból áll. A szöveg hangneme nem megfelelő, az olvasóban nem a szerző szándékának megfelelő hatást kelt.

Szókincs, kifejezőmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak;
- A szóhasználat milyen szintű igényességet és változatosságot mutat,
- az előforduló tévesztések mennyire akadályozzák az olvasót a szöveg megértésében.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a *Szókincs, kifejezőmód*, vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ, ezt a hibát csak a *Szókincs, kifejezőmód* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő, változatos szókincs, igényes nyelvhasználat jellemzi.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő, viszonylag bő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik az igényes nyelvhasználatra. A szóhasználat csak néhány helyen nem megfelelő, ez azonban nem nehezíti jelentősen a megértést.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. A vizsgázó nem törekszik az igényes nyelvhasználatra. Sok a szóismétlés, több helyen nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként megnehezíti a mondanivaló megértését.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes, a nyelvhasználat igénytelen. A nem megfelelő szóhasználat több helyen nehezíti és/vagy akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak;
- mondszerkezetek és nyelvtani struktúrák tekintetében mennyire igényes a szöveg nyelvhasználata;
- az előforduló nyelvtani, illetve helyesírási hibák mennyire akadályozzák az olvasót abban, hogy a szöveget első olvasásra teljesen megértse.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs*, *kifejezőmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy igét helytelen vonzattal használ, ezt a hibát csak a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényesül. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondszerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan, vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondszerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondszerkesztése nem kellően változatos. Rendszeres hibákat ejt. A szövegben sok hiba van, a hibák többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondszerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.

Javítási jelrendszer

A feladat teljesítése

A feladat teljesítését a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a szempont sorszámának megadásával:

- ① (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,
- √3 (hiányjel + szám) = nem tárgyalt tartalmi szempont,
- 2- (szám + mínuszjel) = nem megfelelően kifejtett, de érintett tartalmi szempont.

Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot a szövegben több helyen tárgyal, a szempont teljesítését az utolsó említés helyénél kell jelölni.

Szövegalkotás

A feladat teljesítése szempontnál használt számozás segít e szempont megítélésénél is.

Szókincs, kifejezőmód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

L = lexikai hiba,

ÉL = értelemzavaró lexikai hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetatlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

L+ szimbólumot alkalmazzuk a lexikai gazdagság jelölésére.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = lexikai hiba,

aláhúzás + i, _____ **i** = ismétlődő lexikai hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javításávban jelölni.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

ÉG = értelemzavaró nyelvtani hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetatlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

H = helyesírási hiba.

G+ szimbólumot alkalmazzuk a nyelvtani változatosság jelölésére.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ **hiányjel** = hiányzik egy szó,

→ **nyíl** = szórendi hiba,

aláhúzás + i = _____ **i** = ismétlődő hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javításávban jelölni.

Formai jegyek

A formai jegyeket a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

Dátum = **D**

Megszólítás = **M**

Köszönés = **K**

Aláírás = **A**

A teljesítés minőségét mutató jelek:

M (betű) = az adott formai jegy teljesítése helyes,

√**A** (hiányjel + betű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy,

A (aláhúzott betű) = elfogadható, bár hibás az adott formai jegy.

Értékelési skála (emelt szint 1. feladat)

Összefoglaló táblázat

A feladat teljesítése

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A vizgázó tökéletesen megvalósította a kommunikációs célokat. Valamennyi irányító szempontot megfelelően dolgozta ki, és az általa írt szöveg a megadott szószámtól nem tér el. Megfelelt a levélírással kapcsolatos formai kívánalmaknak, ha a szöveg hagyományos levél.	A vizgázó megvalósította a kommunikációs célok többségét. Az irányító szempontok nagyobb részét megfelelően, a többit csak részben, vagy nem a szempontoknak megfelelően dolgozta ki. A terjedelmi elvárásoknak megfelelt, és kisebb pontatlanságokkal megfelelt a levélírással kapcsolatos formai kívánalmaknak, ha a szöveg hagyományos levél.	A vizgázó csak részben valósította meg a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet megfelelően dolgozott ki, a többit vagy nem megfelelően, vagy csak részben, illetve valamennyi irányító szempontot csak részben. A terjedelmi elvárások minimumától alig marad el és/vagy részben teljesíti a levélírási formai követelményeit, ha a szöveg hagyományos levél.	A vizgázó nem valósította meg a kommunikációs célokat, vagy más témáról írt. Az irányító szempontok közül egyet sem dolgozott ki megfelelően, csak néhányat részben, és van olyan is, amelyet egyáltalán nem. A létrehozott szöveg jelentősen rövidebb a minimális szövegmenyiségnél, illetve a maximális szövegmenyiséget jelentősen meghaladja (kétszerese), és ha a szöveg hagyományos levél, a vizgázó nem tartotta be a levélforma előírásait.

Szövegalkotás, hangnem

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit, koherens szöveget hoz létre. A szöveg hangneme teljesen megfelel a szövegfajtának, a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizgázó törekszik a gondolati tagolásra, elkülöníti legalább a bevezetést vagy a befejezést. A vizgázó többnyire megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz. A szöveg hangneme többnyire megfelel a szövegfajtának, a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és a befejezés. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz. A szöveg hangneme következetlenségeket mutat, de még megfelel a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt összefüggéstelen mondatokból áll. A szöveg hangneme nem megfelelő, az olvasóban nem a szerző szándékának megfelelő hatást kelt.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő, változatos szókincs, igényes nyelvhasználat jellemzi.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő, viszonylag bő szókincs jellemzi. A vizgázó törekszik az igényes nyelvhasználatra. A szóhasználat csak néhány helyen nem megfelelő, ez azonban nem nehezíti jelentősen a megértést.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. A vizgázó nem törekszik az igényes nyelvhasználatra. Sok a szóismétlés, több helyen nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként megnehezíti a mondanivaló megértését.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes, a nyelvhasználat igénytelen. A nem megfelelő szóhasználat több helyen nehezíti és/vagy akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A vizgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondatszerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan, vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondatszerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található.	A vizgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondatszerkesztése nem kellően változatos. Rendszeres hibákat ejt. A szövegben sok hiba van, a hibák többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondatszerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.

Második feladat

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Pontszám
A feladat teljesítése	5 pont
Szövegalkotás, hangnem	5 pont
Szókincs, kifejezőmód	5 pont
Nyelvtan, helyesírás	5 pont
Összesen	20 pont

Vizsgapont	20 pont
-------------------	----------------

2. Amennyiben a dolgozat bármelyik értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

3. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

A feladat teljesítése, a szöveg hosszúsága

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és milyen mélységben tárgyalta azokat;
- megfelelően kifejtette-e és indokolta-e véleményét.

(A részletesebb leírást lásd az első feladatnál.)

A Feladat teljesítése értékelési szempont pontozásáról

minden irányító szempontra 2 pontot kaphat a vizsgázó:

- 2 pont – ha az adott irányító szempontot teljesen és kifogástalanul kidolgozta
- 1 pont – ha az adott irányító szempontot hiányosan dolgozta ki

Így a vizsgázó az 5 irányító szempontra összesen 10 pontot kaphat, amelyek a következő módon válthatóak át vizsgaponttá:

pont	vizsgapont
10	5 pont
8-9	4 pont
6-7	3 pont
4-5	2 pont
2-3	1 pont
0-1	0 pont

Az így elért pontszámból (vizsgapont) **1 pont vonandó le** a következő esetekben:

- Amennyiben a szöveg szavainak száma 150 és 200 szó között van.
- Amennyiben a szöveg terjedelme meghaladja a 375 szót.

A vizsgázó **0 pontot** kap a feladat teljesítése értékelési szempontra:

- Amennyiben a szöveg terjedelme nem éri el a 150 szót.
- Amennyiben a szöveg terjedelme meghaladja az 500 szót.
- Ha a létrehozott szöveg nem újságcikk.

Az 2. feladat irányító szempontjai:

- ① **Megmagyarázza, miért fontos erről a témáról beszélni. (Pl. sokakat érint, egyre több fiatal érint stb.)**
- ② **Elmondja, mennyiben érinti ez a probléma osztálytársait. (Pl. állandóan a számítógép előtt ülnek, nem foglalkoznak mással stb.)**
- ③ **Felhívja olvasói figyelmét a jelenséggel összefüggő veszélyekre. (Pl. a virtuális és a való világ összemosódása, elmagányosodás, tanulmányi eredmények romlása stb.)**
- ④ **Elmondja, milyen jövőt jósol az eljövendő generációknak. (Pl. lelki és testi deformálódás stb.)**
- ⑤ **Megoldást javasol olvasóinak az internetfüggőség elkerülésére. (Pl. önfegyelem, társaságba járás stb.)**

A címadást a *Szövegalkotás hangnem* értékelési szempontnál kell figyelembe venni.

A többi értékelési szempontnál az első feladatnál leírtakat kell alkalmazni.

Javítási jelrendszer

Ugyanaz, mint az első feladatnál.

Értékelési skála (emelt szint 2. feladat)

A feladat teljesítése

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A vizsgázó tökéletesen megvalósította a kommunikációs célokat. Valamennyi irányító szempontot megfelelően dolgozta ki, és az általa írt szöveg a megadott szószámtól nem tér el.	A vizsgázó megvalósította a kommunikációs célok többségét. Az irányító szempontok nagyobb részét megfelelően, a többit csak részben, vagy nem a szempontoknak megfelelően dolgozta ki. A terjedelmi elvárásoknak megfelelt.	A vizsgázó csak részben valósította meg a kommunikációs célokat. Az irányító szempontok közül egyet megfelelően dolgozott ki, a többit vagy nem megfelelően, vagy csak részben, illetve valamennyi irányító szempontot csak részben. A terjedelmi elvárások minimumától alig marad el.	A vizsgázó nem valósította meg a kommunikációs célokat, vagy más témáról írt. Az irányító szempontok közül egyet sem dolgozott ki megfelelően, csak néhányat részben, és van olyan is, amelyet egyáltalán nem. A létrehozott szöveg jelentősen rövidebb a minimális szövegmenyiségnél, illetve a maximális szövegmenyiséget jelentősen meghaladja (kétszerese).

Szövegalkotás, hangnem

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit, koherens szöveget hoz létre. A szöveg hangneme teljesen megfelel a szövegfajtának, a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra, elkülöníti legalább a bevezetést vagy a befejezést. A vizsgázó többnyire megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz. A szöveg hangneme többnyire megfelel a szövegfajtának, a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és a befejezés. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz. A szöveg hangneme következetlenségeket mutat, de még megfelel a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt összefüggéstelen mondatokból áll. A szöveg hangneme nem megfelelő, az olvasóban nem a szerző szándékának megfelelő hatást kelt.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő, változatos szókincs, igényes nyelvhasználat jellemzi.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő, viszonylag bő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik az igényes nyelvhasználatra. A szóhasználat csak néhány helyen nem megfelelő, ez azonban nem nehezíti jelentősen a megértést.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. A vizsgázó nem törekszik az igényes nyelvhasználatra. Sok a szóismétlés, több helyen nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként megnehezíti a mondanivaló megértését.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes, a nyelvhasználat igénytelen. A nem megfelelő szóhasználat több helyen nehezíti és/vagy akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan, vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem kellően változatos. Rendszeres hibákat ejt. A szövegben sok hiba van, a hibák többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.